

บทที่ 2

การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

รายการวิทยุโทรทัศน์ที่ออกอากาศสู่สาธารณชนนั้นเป็นรายการที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์กลิ่นกรองความคิดมาอย่างรอบคอบ เพราะรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ได้ออกอากาศไปนั้น จะเข้าถึงสาธารณชน และครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องผ่านกระบวนการพิจารณาตัดสินใจอย่างพิถีพิถันว่าจะกำหนดรายการอะไร ออกอากาศเผยแพร่ในช่วงเวลาใด ใช้เวลานานเท่าไร และกลุ่มเป้าหมายที่คาดหวังคือใคร ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของนโยบายอันเป็นหน้าที่ทางการบริหาร (อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูล 2552 : 232)

สาระของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

เมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระของการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์แล้ว สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ หมายถึง การวางแผนและคัดสรรเนื้อหา สาระของรายการ แล้วกำหนดเป็นผังรายการเพื่อออกอากาศเผยแพร่ โดยระบุรูปแบบของรายการ ระยะเวลาออกอากาศ ความยาวของรายการ และเป็นเรื่องระดับนโยบายที่ฝ่ายบริหารมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจ

ความหมายของผังรายการ

ผังรายการซึ่งเป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายการ วันเวลาการออกอากาศของแต่ละสถานีนั้น ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาหน้า 22 เล่ม 130 ตอนพิเศษ 27 ง 27 กุมภาพันธ์ 2556 มีความหมายตามคำจำกัดความว่า “ผังรายการ” หมายความว่า ข้อมูลแสดงวันและเวลาออกอากาศ รายการ สำหรับการให้บริการ กระจายเสียงหรือโทรทัศน์

หลักการจัดผังรายการ

การจัดทำผังรายการนั้นต้องพิจารณาสาระของผังรายการ ซึ่งต้องเป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่ได้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ที่ให้บริการเป็นการทั่วไปต้องจัดผังรายการ ดังนี้

1. ให้มีการออกอากาศรายการเพลงชาติไทยทุกวันในเวลา 08.00 น. และเวลา 18.00 น.
2. ออกอากาศข่าวในพระราชสำนักทุกวันในเวลา 19.00 - 20.30 น. และหากเกิดกรณีจำเป็นไม่สามารถออกอากาศรายการข่าวในพระราชสำนักได้ตามเวลาที่กำหนดได้ก็ให้เลื่อน

การออกอากาศไปเป็นช่วง 19.00 - 22.00 น. ได้ การออกอากาศข่าวในพระราชสำนักจะต้องขอพระราชทานพระมหากรุณาตามที่สำนักพระราชเลขากำหนดหรือตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศ

3. จัดให้มีการให้บริการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของชนพิการและคนด้อยโอกาสให้สามารถรับรู้และได้ประโยชน์จากรายการอย่างเสมอภาค เช่น จัดให้มีล่ามภาษามือ จัดให้มีอักษรวิ้ง จัดให้มีคำบรรยาย หรือรูปแบบอื่นใด อย่างน้อยวันละหกสิบนาที

4. จัดผังรายการให้สอดคล้องกับระดับความเหมาะสมของรายการและกำหนดช่วงเวลาการออกอากาศตามความเหมาะสมของรายการแต่ละประเภท ดังนี้

4.1 รายการที่มีระดับความเหมาะสมของรายการในระดับ น๑๓ ห้ามออกอากาศในช่วงเวลาก่อน 20.30 น.

4.2 รายการที่มีระดับความเหมาะสมในระดับ ฉ ห้ามมิให้ออกอากาศในช่วงเวลาก่อน 24.00 น. แต่ให้ออกอากาศได้ถึง 05.00 น.ของวันถัดไป ซึ่งได้แก่รายการที่อาจเข้าข่ายลามกอนาจาร รายการที่ใช้ภาษาแสดงออกถึงความรุนแรง รายการที่ก่อให้เกิดอคติ เลือกปฏิบัติ ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กล่าวอ้างหรือจูงใจให้เชื่อในพลังพิเศษเหนือธรรมชาติ หรือส่งเสริมให้เล่นการพนัน

5. ต้องจัดทำและเสนอผังรายการ และสัดส่วนรายการของสถานีที่ให้บริการในแต่ละประเภทของใบอนุญาตต่อคณะกรรมการก่อนเริ่มให้บริการอย่างน้อยสัปดาห์วัน ผังรายการหลักต้องเสนออย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

6. ต้องจัดทำผังรายการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด หากคณะกรรมการให้แก้ไขต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่ที่ได้รับแจ้ง

7. การเปลี่ยนแปลงผังรายการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ต้องยื่นข้อมูลผังรายการและเอกสารประกอบที่ต้องการเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการก่อนทำการเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

8. ในกรณีจำเป็นที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะตามที่คณะกรรมการกำหนด อาจดำเนินรายการแตกต่างจากผังรายการหลักที่ได้รับความเห็นชอบแล้วได้

 ตารางออกอากาศ 	
วันอาทิตย์ที่ 29 กันยายน 2562	
#ช่อง3กต33	
06:00	ยกโขง โมงเช้า Delish Food Fan Club
06:25	เท่จอลเวฟ/เพลงแดนซ์เวิร์ลด์
06:55	ข่าว...เช้าวันหยุด
07:20	โทนกะแล แต่เช้า
07:50	ทอดริค"Field Trips"
08:15	ระเบิดลูก
08:45	ลินดิดโปส
09:30	อลพียง จานใหม่
10:30	ระเบิดลูก
12:15	ตึก 12 ราตรี
13:15	รายการ 3 แชน 3AP
14:15	ตีท้ายครัว
15:00	TODAY SHOW
16:00	ข่าวเด่น
17:00	ข่าวเด่น เอ็มเสาร์อาทิตย์
18:00	ข่าวเด่น เอ็มเสาร์อาทิตย์
18:20	HOLLYWOOD GAME NIGHT
20:15	ทิวาซ่อนดาว
22:30	ระเบิดลูก
23:00	เสือ...สิงห์...กระบี่...
23:45	SPORT

*ตารางออกอากาศอาจมีเปลี่ยนแปลงตามการถ่ายทอดจาก ภรศ.

www.Ch3Thailand.com

ภาพที่ 2.1 ผังรายการสถานีไทยทีวีสีช่อง 3
 ที่มา <https://twitter.com/Ch3Thailand/status/1178083925534494720/photo/1> ,
 เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 ก.ย. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

 ตารางออกอากาศ ช่อง 7 HD กต 35	
วันเสาร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561	
05.00 น.	
06.40 น.	กล้วยทองจอมขน
06.55 น.	
08.00 น.	มนต์รักลูกทุ่ง
09.00 น.	รักกับ...
09.45 น.	ยอดภาพยนตร์นานาชาติ "อันดANTE" (ANDANTE)
11.45 น.	เซฟท์บอลศึกประเทศไทย
13.00 น.	คดีเด็ด
14.00 น.	ระเบิดลูก
15.00 น.	ลากจูง
15.45 น.	ระเบิดลูก
16.45 น.	ระเบิดลูก
17.30 น.	ระเบิดลูก
18.20 น.	ระเบิดลูก
19.50 น.	ระเบิดลูก
20.30 น.	ระเบิดลูก (ตอนแรก)
22.35 น.	BIG CINEMA "อินไซด์เอาท์" (INSIDE OUT)
00.30 น.	ระเบิดลูก

หมายเหตุ : เวลาและผังรายการอาจมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละวันตามการถ่ายทอดจาก ภรศ.

ภาพที่ 2.2 ผังรายการสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
 ที่มา <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10156154156802973&set=a.190038042972>,
 เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 ก.พ. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ขอบเขตงานการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องหลายประการ กว่าที่จะได้รายการที่ดี นำเสนอสู่สาธารณชน นอกจากนี้ยังมีบุคลากรซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการ ดังนั้นเพื่อทำความเข้าใจในสาระของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงขอบเขตงานการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ใน 2 ด้านด้วยกัน (สุมน อยุสิน 2543 : 5)

1. งานด้านการวางแผนรายการ

การวางแผนให้มีรายการใดเพื่อเผยแพร่ออกอากาศนั้นหมายถึงการกำหนดเริ่มต้นการวิเคราะห์ ทั้งด้านประชากรศาสตร์และด้านพฤติกรรมศาสตร์ของประชากรกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะช่วยให้ฝ่ายบริหารด้านการจัดรายการ ใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเลือกสรรรายการให้ได้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ถ้าเป็นรายการในเชิงพาณิชย์ สิ่งที่จะต้องนำมาประกอบการพิจารณาคือ สภาพการแข่งขันกับสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งอื่น ๆ ด้วย โดยศึกษาจากความนิยมของรายการ (Rating) ที่บริษัทวิจัยเกี่ยวกับโฆษณาทำไว้ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความนิยมของสถานีของตนว่าอยู่ในอันดับความนิยมหรือไม่อย่างไร และทำให้ทราบถึงความนิยมที่มีต่อรายการประเภทใด เพื่อนำมาวางแผนกลยุทธ์ในการจัดทำรายการขึ้นมาใหม่

2. งานด้านการวางแผนผังรายการ

การวางแผนผังรายการหมายถึง การกำหนดประเภทรายการต่าง ๆ รวมถึงวันเวลา ความยาวของรายการ ผู้รับผิดชอบในการออกอากาศ โดยพิจารณาเป็นสัปดาห์ หรือเป็นเดือน รายการที่ได้นำมาบรรจุไว้ในผังของสถานีนั้น จะต้องมีการมอบหมายให้ผู้ผลิตดำเนินการ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งผู้ผลิตรายการของสถานีเอง หรือเป็นผู้ผลิตรายการจากภายนอกที่ซื้อเวลาของสถานี สำหรับผลิตรายการออกอากาศ

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้น ถ้าสามารถทำงานทั้งด้านการวางแผนและการลงผังรายการได้อย่างเหมาะสมแล้วก็จะทำให้รายการที่ผลิตออกมามีความสมบูรณ์ตามไปด้วย ทั้งในด้านประเภทรายการ เนื้อหาของรายการ ช่วงเวลาออกอากาศเผยแพร่ และกลุ่มเป้าหมาย ในส่วนของผู้ผลิตรายการก็จะมีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน นอกจากนี้การจัดทำผังรายการก็ต้องเป็นไปตามกฎหมายที่ได้กำหนดสัดส่วนของรายการแต่ละประเภทไว้

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์
(ฉบับที่ ๔)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียง หรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เกี่ยวกับการจัดทำผังรายการเป็นไปโดยถูกต้องและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๒๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียง คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียง หรือโทรทัศน์เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ บรรดาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกภาคผนวก ค สัดส่วนรายการเพื่อให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ แนบท้ายประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ภาคผนวก ค สัดส่วนรายการเพื่อให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ แนบท้ายประกาศนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พันเอก นที ศุกลรัตน์

ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ปฏิบัติหน้าที่แทน ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง

กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ภาพที่ 2.3 ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ที่มา <https://is.gd/8bvAlF>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 30 ม.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

หลักการจ้ดรายการวิทยุโทรทัศน์

การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานี ต่อผู้สนับสนุนรายการ หรือแม้แต่ต่อผู้รับชมรายการนั้น จะต้องยึดหลักสำคัญ 5 ประการได้แก่

1. นโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานี

ในการดำเนินงานการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้น จะต้องเดินตามกรอบนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานีที่ได้กำหนดไว้เป็นหลัก เพราะการบริหารจัดการจนกระทั่งได้รายการที่ดีพร้อมออกอากาศเผยแพร่สู่สาธารณชนนั้น จะต้องมีแนวนโยบายหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ดังนั้นก่อนที่จะดำเนินการสร้างสรรค์และผลิตก็ต้องศึกษาแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานีให้ถ่องแท้

เสียก่อน เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางสร้างสรรค์ กำหนดกลยุทธ์ ขอบเขตเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ รวมทั้งรูปแบบและวิธีการนำเสนอ ตลอดจนการวางผังรายการออกอากาศ

2. กฎระเบียบ ข้อบังคับ

ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์แต่ละประเภทรุนั้น จะต้องคำนึงถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎระเบียบของกองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ แห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้สถานีวิทยุโทรทัศน์นั้นก็มักมีกฎระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและจะต้อง ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงและระมัดระวังไม่ให้เกิดการละเมิดกฎหมาย หรือกฎระเบียบเหล่านั้น

หมวด 2

รายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

มาตรา 33 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่แต่ละประเภทต้อง จัดผังรายการให้มีสัดส่วนรายการ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็น ประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ

(2) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ ต่อชุมชนหรือท้องถิ่นที่รับบริการในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ

(3) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น ต้องมีรายการที่ผลิตเองในสัดส่วนที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

รายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามวรรคหนึ่งหมายความว่ารวมถึงรายการข่าวสาร รายการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รายการส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม การให้ ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม

มาตรา 34 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำผังรายการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการที่ได้รับ ใบอนุญาต ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดสำหรับใบอนุญาตแต่ละประเภท

ในกรณีจำเป็นเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดช่วงเวลาของการออกอากาศรายการ บางประเภทได้

ให้ผู้รับใบอนุญาตเสนอผังรายการให้คณะกรรมการอย่างน้อยสิบห้าวันก่อนวันเริ่มให้บริการกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผังรายการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ คณะกรรมการสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขผังรายการให้ถูกต้องได้เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบกับผังรายการที่ได้แก้ไขแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาต เริ่มให้บริการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามผังรายการที่คณะกรรมการเห็นชอบแล้วได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผังรายการที่คณะกรรมการเห็นชอบแล้วให้เสนอคณะกรรมการ พิจารณาก่อนทำการเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและให้นำความในวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ผู้รับใบอนุญาตอาจดำเนินรายการที่แตกต่างจากผังรายการได้ตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด 2

รายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

มาตรา 35 ในกรณีที่มีภัยพิบัติหรือมีเหตุฉุกเฉิน หรือมีกรณีอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งมีความจำเป็นต้องออกอากาศแจ้งข่าวหรือเตือนภัยให้ประชาชนทราบ เมื่อรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร้องขอ ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการตามที่ร้องขอนั้น

มาตรา 36 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคณาธิการและคนด้อยโอกาสให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการพื้นฐานบางประการ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีบริการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของบุคคลดังกล่าว

คณะกรรมการอาจกำหนดมาตรการส่งเสริมใดๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตพิจารณาปฏิบัติตามความเหมาะสม โดยคณะกรรมการอาจพิจารณาสันนิษฐานค่าใช้จ่ายจากกองทุนหรือสนับสนุนหรือส่งเสริมด้วยวิธีการอื่นก็ได้

เพื่อให้มาตรการที่กำหนดตามวรรคหนึ่งเหมาะสมต่อคณาธิการและคนด้อยโอกาสให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้คณาธิการและคนด้อยโอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการดังกล่าวด้วย

บริการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของคณาธิการและคนด้อยโอกาสตามวรรคหนึ่งอาจหมายความรวมถึง บริการกระจายเสียงที่ออกอากาศรายการอ่านหนังสือเต็มเวลา หรือบริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีล่ามภาษามือ บริการคำบรรยายเป็นอักษรวิ่ง หรือบริการ

คำบรรยายเป็นเสียง สำหรับรายการที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

มาตรา 37 ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้กรรมการซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจสั่งด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที และให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวโดยพลัน

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตจริง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามที่สมควร หรืออาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

มาตรา 38 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการบันทึกรายการที่ได้ออกอากาศไปแล้ว โดยอาจบันทึกไว้ในเทปหรือวัสดุโทรทัศน์อย่างอื่น หรือด้วยวิธีการใดๆ ที่สามารถถ่ายทอกลับมาเป็นรายการนั้นได้ และเก็บรักษาไว้เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบได้

รายการที่ต้องจัดให้มีการบันทึกตามวรรคหนึ่ง และระยะเวลาในการเก็บรักษาการบันทึกนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันและต้องไม่เป็นภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตเกินความจำเป็น

ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ที่มา <https://is.gd/DVixwD> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 4 มี.ค. 51, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3. ผู้สนับสนุนรายการ

การดำเนินกิจการวิทยุโทรทัศน์จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของสถานีวิทยุโทรทัศน์นั้นได้มาจากธุรกิจการโฆษณา ในลักษณะการเป็นผู้อุปถัมภ์รายการ โดยรายได้นี้มีที่มาสองลักษณะ ได้แก่ การขายเวลาโฆษณาในรายการของสถานี และจากการให้บุคคลหรือบริษัทภายนอกเช่าเวลาจากสถานีไป เพื่อดำเนินการผลิตรายการเอง ดังนั้น

ผู้สนับสนุนรายการจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการจัดรายการ และผู้โฆษณามักมีส่วนในแนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหา การคัดเลือกรูปแบบรายการและการวางโครงสร้างรายการ

Live 19:51:32

อัตราค่าโฆษณา

ทีวีติดตอล
ราคา 5 พัน - 1 แสนบาท / นาที

ทีวีอนาล็อก
ราคา 1 - 5 แสนบาท / นาที

ทีวีดาวเทียม/เคเบิล
ราคา 5 พัน - 5 หมื่นบาท / นาที

ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างอัตราค่าโฆษณาทางโทรทัศน์

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=6Ydw-mH7rJs> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 2 ก.ย. 57,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 2.6 ตัวอย่างภาพยนตร์โฆษณา

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=2qGk6yhbmno> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 13 ม.ค.52,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของรายการ

การวิเคราะห์กลุ่มผู้ชมรายการนั้นมีผลสำคัญต่อการผลิตรายการ ถ้าสามารถวิเคราะห์ความต้องการรับชมรายการและพฤติกรรมในการรับชมของผู้ชมเป้าหมายได้ชัดเจนก็จะทำให้สามารถผลิตรายการได้ตรงตามความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมรายการได้ ซึ่งจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อสถานีหรือต่อรายการอื่น ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนด้วยการซื้อเวลาลงโฆษณา หรือได้รับการสนับสนุนการผลิตรายการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จของสถานี

ในการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายเพื่อทำความรู้จักกับผู้ชมรายการนั้นจะต้องศึกษาวิเคราะห์ในเชิงประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และยังต้องศึกษาในเชิงจิตวิทยา การคาดหมายความต้องการของผู้ชมรายการ ความพึงพอใจต่อรายการ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องคาดการณ์ขนาดของกลุ่มผู้ชมรายการว่ามีการขยายหรือหดตัวมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจวางแผน การกำหนดกลยุทธ์การจัดการรายการ และการตัดสินใจเลือกรูปแบบหรือประเภทของรายการ ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนี้จะกระทำโดยสถานีเป็นผู้สำรวจ ศึกษาวิเคราะห์ด้วยตนเองหรือจ้างเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวให้ และนอกจากนี้ยังอาจต้องติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุดในการประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ดังตัวอย่างการกำหนดอายุกลุ่มเป้าหมายรายการวิทยุโทรทัศน์ ภาพที่ 2.7

 <p>ป ๓+ รายการสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ ๓ - ๕ ปี</p>	 <p>ด ๖+ รายการสำหรับเด็ก อายุ ๖ - ๑๒ ปี</p>
 <p>น ๑๘+ รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๘ ปี ควรได้รับคำแนะนำ</p>	 <p>น ๑๓+ รายการที่เหมาะสมกับผู้ชมที่มีอายุ ๑๓ ปีขึ้นไป ผู้ชมที่มีอายุน้อยกว่า ๑๓ ปี ควรได้รับคำแนะนำ</p>
 <p>ท ทุกวัย รายการที่เหมาะสม สำหรับผู้ชมทุกวัย</p>	 <p>จ เฉพาะผู้ใหญ่ รายการเฉพาะ ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน</p>

ภาพที่ 2.7 ตัวอย่างการกำหนดอายุกลุ่มเป้าหมายรายการวิทยุโทรทัศน์

ที่มา <http://bcp.nbtc.go.th/th/detail/2017-01-30-15-06-07> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 13 ม.ค.52, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5. รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์

รายการวิทยุโทรทัศน์ถือเป็นสินค้าชนิดหนึ่งของผู้ผลิต ๆ เพื่อออกจำหน่ายผ่านช่องทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ให้แก่ผู้ชมรายการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องผลิตรายการหรือสินค้าให้มีคุณภาพตรงกับรสนิยมของผู้บริโภค หรือผู้ชมรายการ เช่นเดียวกับการผลิตสินค้าทั่ว ๆ ไป เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ผลิตจะต้องศึกษาถึงลักษณะในการนำรูปแบบรายการแต่ละแบบว่ามีลักษณะหรือคุณสมบัติเฉพาะทั้งทางเทคนิค วิธี การนำเสนอเนื้อหาสาระของรายการที่แตกต่างไปจากรายการอื่นๆ เพื่อให้ได้รายการที่เหมาะสม กับวัตถุประสงค์ สาระ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในที่นี้จะแบ่งประเภทรายการวิทยุโทรทัศน์ตามวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่หลัก ในฐานะสื่อมวลชน ได้ 4 ประเภท

5.1 รายการประเภทข่าว

ข่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อบอกกล่าวข้อมูลหรือแจ้งข่าวสาร เรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ในช่วงเวลานั้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และติดตามความเป็นไป ทั้งที่เป็นเรื่องใกล้ตัวหรือไกลตัว ซึ่งจะทำให้ประชาชนวางตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งรายการข่าวนี้อาจเป็นการให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ผู้นำเสนอก็ต้องนำเสนอด้วยความเป็นกลาง หากจะมีการวิพากษ์วิจารณ์บ้างก็เป็นการนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาสนับสนุนอย่างมีเหตุมีผล รูปแบบของรายการนี้มักจะเป็นการนำเสนอด้วยการอ่านข่าวการรายงานจากสถานที่จริง เช่น การรายงานข่าวไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายการประเภทวิเคราะห์ข่าว ซึ่งเป็นรายการประเภทนำประเด็นข่าวมาวิเคราะห์ในเชิงลึกด้วยข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ รายการประเภทข่าวนี้อาจมีองค์ประกอบสำคัญอยู่หลายประการพอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผู้รายงานข่าว หมายถึง องค์กรที่ผลิตข่าว ผู้สื่อข่าวซึ่งเป็นผู้คัดเลือกเหตุการณ์ที่จะนำเสนอ กำหนดประเด็น และผลิตเป็นรายการข่าว ทั้งนี้ในการผลิตข่าวจะต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายข่าว บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศข่าว ช่างภาพ ช่างเทคนิค ช่างตัดต่อ ฝ่ายกำกับเวที ฝ่ายเสื้อผ้า เป็นต้น

5.1.2 เนื้อหาข่าว หมายถึง องค์ประกอบสำคัญของรายการข่าว เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยผู้สื่อข่าวและองค์กรข่าว ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกเหตุการณ์ที่จะนำเสนอเป็นข่าว โดยเหตุการณ์ที่จะถูกนำเสนอเป็นข่าวจะต้องมีความสำคัญน่าสนใจ มีลักษณะเป็นเหตุการณ์ปัจจุบันทันด่วน เช่น เครื่องบินตก ไฟไหม้ น้ำท่วม มีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของประชาชน มีความแปลกแตกต่างจากปกติทั่วไป มีผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก มีความเร้าอารมณ์น่าสนใจ เป็นต้น

5.1.3 ภาพและเสียงประกอบข่าว

ภาพและเสียงหมายถึง เนื้อหาที่เป็นภาพเหตุการณ์และเสียงที่ปรากฏในเหตุการณ์ รวมถึงเสียงของผู้ประกาศ ผู้รายงาน นอกจากนี้ยังรวมถึงภาพกราฟิกต่าง ๆ ที่นำเสนอประกอบรายการข่าวด้วย

ภาพที่ 2.8 ภาพรายการข่าว

ที่มา <https://pantip.com/topic/31745836>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 6 มี.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 2.9 การถ่ายทำรายการข่าว

ที่มา <https://twitter.com/judgejudd/status/1024657179695927296/photo/1> ,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 ส.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5.2 รายการประเภทบริการสาธารณะ

รายการประเภทบริการสาธารณะ เป็นรายการที่มีจุดประสงค์เพื่อให้บริการในเชิงสาธารณะประโยชน์ เพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตของคนในสังคมให้สงบสุขและเสมอภาค มีเนื้อหารายการใกล้เคียงกับรายการประเภทข่าว จะแตกต่างกันตรงที่รายการข่าวมีเนื้อหาปัจจุบัน หรือเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป รายการประเภทนี้จะมีรูปแบบเฉพาะของตนเอง นิยมผลิตในรูปแบบของการประกาศ แจ้งความ การให้ความรู้ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ เช่น ประกาศของทางราชการ ประกาศสาธารณะประโยชน์ และประกาศโฆษณา

ภาพที่ 2.10 ตัวอย่างแถลงการณ์สำนักพระราชวัง

ที่มา <https://www.kaohoon.com/content/289430> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 เม.ย. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างประกาศเตือนภัยของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ

ที่มา <https://www.thairath.co.th/content/123390> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 53, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5.3 รายการประเภทสาระความรู้

รายการประเภทความรู้เป็นรายการที่เน้นให้เกิดการสร้างเสริมภูมิปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นรายการเพื่อการศึกษาในระบบ หรือการศึกษานอกระบบ การศึกษาทางไกล หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชนผู้สนใจได้นำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การเกษตร หรือด้านสุขอนามัยของตน รายการประเภทนี้มักจะจัดในรูปของรายการสารคดี การอภิปราย การบรรยาย การสนทนา การถามตอบปัญหา เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 ภาพรายการสาระความรู้

ที่มา <https://is.gd/KEt5LI> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 23 มี.ค. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 2.13 ภาพการนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=V4eJRAZht2k&list=PLGQAPDJXXWV0qaf84Eoik3LTvrYIM1-iC&index=9&t=0s> , เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 ธ.ค. 58, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5.4 รายการประเภทบันเทิง

รายการประเภทบันเทิง เป็นรายการที่มุ่งสร้างสรรค์เนื้อหาในทางบันเทิงใจ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน มุ่งผ่อนคลายอารมณ์ของกลุ่มเป้าหมาย การผลิตรายการประเภทบันเทิงนี้จะมีรูปแบบหลากหลาย เช่น รายการเพลง รายการละคร รายการปกิณกะต่าง ๆ ที่ไม่ได้เน้นเนื้อหาสาระความรู้ ตัวอย่างรายการบันเทิง ภาพที่ 2.14 และ 2.15

ภาพที่ 2.14 ภาพรายการประเภทบันเทิง

ที่มา <https://sudsapda.com/top-lists/89337.html>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 12 มี.ค. 61, สืบค้นเมื่อ
วันที่ 12 มิ.ย. 63

ภาพที่ 2.15 ภาพรายการประเภทบันเทิง

ที่มา <https://is.gd/DjkQRp>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 มิ.ย. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ขั้นตอนการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์

การดำเนินการเพื่อผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้นมีกระบวนการทำงานหลายขั้นตอน เพื่อให้การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานี ซึ่งเมื่อก้าวโดยสรุปแล้วจะต้องดำเนินการใน 6 ขั้นตอนที่สำคัญได้แก่

1. ขั้นตอนการระดมความคิด

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานผลิตรายการจะต้องระดมสรรพความคิดเพื่อกำหนดรูปแบบ ประเภทและสาระของรายการ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ประการใดประการหนึ่ง ซึ่งในขั้นตอนนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดรายการ เพราะผู้เกี่ยวข้องได้มีมติที่จะให้มีการผลิตรายการขึ้น

ภาพที่ 2.16 ภาพการประชุมระดมความคิดเพื่อผลิตรายการ

ที่มา https://www.huffingtonpost.com/tomas-chamorroremuzic-phd/why-group-brainstorming-is-a-waste-of-time_b_6964012.html ,เผยแพร่เมื่อวันที่ 29 มี.ค.58, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้ระบุรูปแบบและประเภทรายการแล้ว ก็จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการจัดรายการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ของทางสถานี ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระสำคัญของรายการ ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด การแข่งขัน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้ม ความนิยมต่อรายการ

ช่อง	รายการ	เรตติ้งเฉลี่ย
	7 อดี สงสุขวิถีไทย รัปปีใหม่วิถีรรม 2563 22:30-24:07	1.641
	เอไอเอส แบงคอก เคาท์ดาวน์ 2020 แอก เซ็นทรัลเวิลด์ 22:29-24:31	1.637
	โมโน29 พักยา เคาท์ดาวน์ 2020 23:30-24:29	0.525
	เอเชียทศ ไทยแลนด์ เคาท์ดาวน์ 2020 23:15-24:16	0.496
	คุยข่าวค่ำ ช่อง 8 22:32-24:12	0.248
	เวสต์เกต เคาท์ดาวน์ 2020 23:10-24:21	0.247
	เนชั่นทีวี สวิสตีปีใหม่ 22:48-24:31	0.225
	เมกา เคาท์ดาวน์ 2020 23:28-24:30	0.209
	อะเมซิง ไทยแลนด์ เคาท์ดาวน์ 2020 23:07-24:25	0.101
	สวดมนต์ข้ามปี ถวายพระราชกุศล เสริมสิริมงคลทั่วไทย พ.ศ.2563 22:59-24:23	0.100
	อะเมซิง ไทยแลนด์ เคาท์ดาวน์ 2020 แอก ไอคอนสยาม 23:26-24:30	0.067
	ส่งพลังไทย สุขความสุข 2563 23:05-24:15	0.065

www.tvdigitalwatch.com   TV Digital Watch คืน : 00:00 Nationwide 4+

ภาพที่ 2.17 ภาพเปรียบเทียบความนิยมรายการโทรทัศน์ของแต่ละสถานี

ที่มา <https://www.tvdigitalwatch.com/newyear-rating-31-12-62/>, เผยแพร่เมื่อวันที่

2 ม.ค.63, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3. ขั้นตอนวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์

เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากขั้นตอนแสวงหาข้อมูลซึ่งในขั้นตอนนี้อาจดำเนินการควบคู่ไปกับขั้นตอนรวบรวมข้อมูล กล่าวคือ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานการณ์และองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เช่น ด้านผู้รับชมรายการ โดยวิเคราะห์ตามหลักประชากรศาสตร์ ด้านภูมิศาสตร์ รวมถึงการวิเคราะห์นโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานี ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้สามารถกำหนดสัดส่วนรายการและเวลาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานี และประการสำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่ การวิเคราะห์ถึงการจ้ดรายการของสถานีคู่แข่ง ผู้สนับสนุนรายการ รวมถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการตลาด

4. ขั้นตอนการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างรอบด้านแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณาวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ในการจัดรายการ ซึ่งจะต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของการผลิตรายการแต่ละรูปแบบ ทั้งรายการประเภทข่าวสาร ประเภทการศึกษา หรือการบันเทิง นอกจากนี้จะต้องทำความเข้าใจสภาพการแข่งขันในเชิงธุรกิจระหว่างสถานีด้วย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลให้สามารถสร้างความโดดเด่นและความน่าสนใจของสถานีเช่น การกำหนดให้เป็นสถานีเพื่อความบันเทิง เพื่อข่าวสาร หรือสถานีเพื่อคนรุ่นใหม่

5. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกรายการ

ก่อนการตัดสินใจเลือกจะต้องเตรียมรายการต่าง ๆ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายไว้เพื่อตัดสินใจบรรจुरายการที่เหมาะสมลงในตารางเวลาออกอากาศ สำหรับรายการที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ก็อาจจัดให้มีการทดสอบรายการกับกลุ่มเป้าหมายตัวอย่างก่อนออกอากาศเผยแพร่ ในการตัดสินใจเลือกรายการนั้นจะต้องคำนึงถึงนโยบาย เป้าหมาย ประสิทธิภาพเรียนรู้ทัศนคติ จนกระทั่งถึงภาพลักษณ์และจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมาย

6. ขั้นตอนการจัดตารางการออกอากาศ

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนตัดสินใจนำรายการที่ได้คัดเลือกแล้ว นำลงผังรายการว่าจะออกอากาศเผยแพร่วันเวลาใด ในเรื่องของวันและเวลานี้มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของรายการชนิดต่าง ๆ เป็นอย่างมากเพราะหากจัดลงในวันเวลาได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายแล้วโอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็จะมีสูง การวางผังรายการ สิ่งที่ต้องคำนึงอีกประการหนึ่งก็คือความถี่ในการออกอากาศ โดยปกติตารางเวลาออกอากาศจะทำเป็นรายเดือน แต่คำนวณรายการลงในผังเป็นสัปดาห์ เพราะเหตุที่โดยทั่วไปรายการต่าง ๆ จะออกอากาศอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

ผังรายการวันธรรมดา		
03.30 - 05.35 ครอบครัวข่าวเช้า	17.45 - 18.45 ละครเย็นรอบ 2 ของผัง 3A ***	
05.35 - 05.45 ครอบครัวข่าวเด็ก	18.45 - 20.00 ถึงคนถึงข่าว	
05.45 - 06.00 รายการเบ็ดเตล็ดในผัง 3A	20.00 - 20.30 ข่าว 20.00 น.	
06.00 - 09.30 เรื่องเล่าเช้านี้	20.30 - 22.45 ละครหลังข่าว [HD] ***	
09.30 - 11.05 ซีรีส์เกาหลีตามใจช่อง	22.45 - 23.15 ข่าว 3 มิติ	
11.05 - 13.25 เทียงวันกันเหตุการณ์	23.15 - 00.50 ซีรีส์เกาหลีใหม่ๆ	
13.25 - 15.30 ละครสั้น [HD]	00.50 - 02.15 ข่าววันใหม่	
15.30 - 15.55 ผู้หญิงถึงผู้หญิง / แจ๋ว	02.15 - 03.30 ซีรีส์เกาหลีตามผัง 3A	
15.55 - 17.45 เรื่องเด่นเย็นนี้	*** = ทรอสช่วงเวลาโฆษณาปกติ	

ภาพที่ 2.18 ผังรายการออกอากาศช่อง 3 HD วันธรรมดา

ที่มา <https://pantip.com/topic/31991393>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 พ.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่

ผังรายการวันเสาร์ - อาทิตย์		3 HD	
04.00 - 04.30	เช้าวันใหม่	15.00 - 17.00	หนังดังสุดสัปดาห์ [ส]
04.30 - 05.35	เช้านี้ซีรีส์จันนี่ค๊ะ		ชิงร้อยชิงล้าน [อา]
05.35 - 06.00	ครอบครัวข่าวเด็ก	17.00 - 17.45	เรื่องเด่นเย็นนี้
06.00 - 06.25	การ์ตูนเซลส์ดอน / เมิร์ตแลนด์	17.45 - 19.15	ซีรีส์เกาหลี หรือ ญี่ปุ่น / The Winner IS
06.25 - 06.55	ทุ่งแสงตะวัน / เทียวละไมฯ	19.15 - 20.00	บันทึกกรรม / เหลี่ยมโจร
06.55 - 07.25	เรื่องเล่าข่าวดี / ก๊วนข่าว	20.00 - 20.30	ข่าว 20.00 น.
07.25 - 10.30	รายการตามผัง 3A	20.30 - 22.45	ละครหลังข่าว ***
10.30 - 12.15	เรื่องเล่าเสาร์ - อาทิตย์	22.45 - 23.30	ข่าว 3 มิติ
12.15 - 14.15	ละครซีรีส์ [HD]	23.30 - 01.00	ซีรีส์เกาหลี
14.15 - 15.00	ศึก 12 ราศี [ส] / สักยศวร [อา]	01.00 - 01.30	ข่าววันใหม่
		01.30 - 04.00	รายการตามผัง 3A / ถ่ายทอดสดกีฬา

ภาพที่ 2.19 ผังรายการออกอากาศช่อง 3 HD วันเสาร์-อาทิตย์

ที่มา <https://pantip.com/topic/31991393>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 พ.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

สรุป

การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์หมายถึง การวางแผนเลือกสรรรายการที่เหมาะสม เพื่อนำเสนอ โดยการกำหนดรูปแบบรายการ เนื้อหาสาระของรายการ ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งรายการนั้นประกอบด้วยรูปแบบของรายการประเภทต่าง ๆ เนื้อหารายการอันได้แก่ สาระที่มุ่งให้ผู้ชมได้รับ เวลาออกอากาศ ความยาวของรายการ ซึ่งทั้งหมดนี้ถูกสร้างสรรค์ภายใต้นโยบายของสถานีโทรทัศน์ ในการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์จะมีขอบเขตของงานอยู่ในสองด้านได้แก่ การกำหนดและการวางแผนเพื่อผลิตรายการ ให้มีความน่าสนใจ เป็นที่นิยมของผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ สามารถแข่งขันกับรายการของสถานีอื่นได้ และการจัดวางผังรายการก็เพื่อให้สามารถนำรายการที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นออกอากาศเผยแพร่สู่สาธารณชนในเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับพฤติกรรมการรับสารของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ยังต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของสถานี ระเบียบปฏิบัติ ข้อบังคับของสถานี รวมถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยการดำเนินงานผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้นมีขั้นตอนสำคัญได้แก่ การระดมความคิด การแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินสถานการณ์ การวางแผน การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการจัดทำตารางออกอากาศ

แบบฝึกหัด

1. ให้อธิบายขอบเขตของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์
2. ให้อธิบายหลักการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์
3. ให้อธิบายถึงขั้นตอนของการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์
4. ให้อธิบายถึงองค์ประกอบของรายการประเภทข่าว
5. ให้อธิบายถึงการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายที่รับชมรายการวิทยุโทรทัศน์

เอกสารอ้างอิง

- กชวรรณ ชูติณธร. (2557) การผลิตละครโทรทัศน์ (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
https://prezi.com/4udyyc5k5q_8/presentation/ [3 มีนาคม 2560]
- กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ (ออนไลน์). (2559). สืบค้นจาก :
<https://it.tni.ac.th/km/?portfolio> [5 มีนาคม 2560]
- การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการสื่อสารสุขภาพ (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://digi.library.tu.ac.th/thesis/jc/1957/03chapter2.pdf> [8 มีนาคม 2560]
- ขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุทัศน์3P (ออนไลน์). (2560). สืบค้นจาก :
<http://fernchon.blogspot.com/2017/07/3-3p-2539-pre-production-1.html#more> [10 มีนาคม 2560]
- ทันทัต ทองรินทพร.(2554). การบริหารการผลิตรายการโทรทัศน์.
 เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการโทรทัศน์ชั้นสูง. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, เรื่อง
 หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ 2556.
 (2556, 27 กุมภาพันธ์.) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 27 ง
- ประชัย จิตรปัญญา. ความรู้เบื้องต้นของการผลิตรายการโทรทัศน์ (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<https://www.google.co.th> [5 มีนาคม 2560]
- รูปแบบของรายการโทรทัศน์ (ออนไลน์).(2556). สืบค้นจาก :
<https://prezi.com/y3mfzsvbfwli/presentation/> [10 มีนาคม 2560]
- วิทยากร ท่อแก้วและคณะ.(2554). การจัดการความรู้เพื่อการผลิตรายการโทรทัศน์ชั้นสูง.
 เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการโทรทัศน์ชั้นสูง. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริพร วีระโชติ.(2558). การจัดการงานวิทยุกระจายเสียงแบบวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สหศักดิ์ กลิ่นสุวรรณ. (2548). การผลิตรายการโทรทัศน์สมัยใหม่สไตล์อเมริกัน. พิมพ์ครั้งที่ 1.
 กรุงเทพฯ : อีที พับลิชชิ่ง
- สุมน อยู่สิน (2557) หน่วยที่ 1 วิทยุกระจายเสียงในโลกปัจจุบัน เอกสารการสอนชุดวิชา 16418
 การบริหารงานวิทยุกระจายเสียง นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรพล บุญลือ.(2561). การผลิตรายการโทรทัศน์ (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
https://www.thaimooc.org/courses/course-v1:KMUTT-MOOC+kmutt008+2017_T1/about [10 มีนาคม 2560]
- อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์. (2552). หลักการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cury, Ivan. (2007). **Directing and Producing for Television** :

Format approach. Amsterdam, Boston : Focall Press.

E Reese David. And Lynns S. Gross. (2002). **Radio Production Work Tex.**

Studio and Equipment. 4th ed. Boston : Focal Press.